

Måluppfyllelse 2024

Tekniska verken i Linköping AB (publ)

Innehåll

	Uppfyllelse av uppdrag.....	3
	Kommunala ändamålet	3
1	Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet	4
2	Efterlevnad av de kommunala befogenheterna	5
3	Efterlevnad av ägardirektiv och övriga styrande dokument.....	6
	Inriktning och uppdrag	6
	1. Målområde Samhälle	6
	2. Målområde Medborgare.....	7
	3. Målområde Ekonomi	8
	4. Målområde Verksamhet.....	8
	5. Målområde Medarbetare	9
	Ekonomiska mål.....	10
4	Riskhantering	10
5	Sammanfattande bedömning av bolagets uppfyllelse av uppdrag.....	12

Uppfyllelse av uppdrag

Denna rapport upprättas för att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut i enlighet med den så kallade uppsiktsplikten, enligt kommunallagen 6 kap 1 §.

Enligt 6 kap 9 § i kommunallagen ska kommunstyrelsen årligen pröva om den verksamhet bolagen har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunala ändamålet

Enligt 10 kap 3 § ska kommunfullmäktige fastställa det kommunala ändamålet med respektive bolags verksamhet. Det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna ska enligt 3 § anges i respektive bolags bolagsordning.

Kommunens befogenheter avser de grundläggande principer som gäller för all kommunal verksamhet enligt kommunallagen 2 kap. Dessa principer omfattar därmed även kommunala bolag.

Principerna är bland andra:

- Likställighetsprincipen

En kommun ska behandla sina invånare lika om det inte finns sakliga skäl för annat. Exempelvis ska taxor gälla lika för alla.

- Lokaliseringsprincipen

En kommun får endast bedriva verksamhet inom det egna geografiska området eller för deras medlemmar.

- Självkostnadsprincipen

En kommun får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

1 Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet

Ändamålet med bolagets verksamhet är att tillhandahålla de tekniska nyttigheter och tjänster som omfattas av verksamhetsföremålet på konkurrenskraftiga villkor, till god kvalitet och med hög leveranssäkerhet. I ändamålet ingår också att med stark miljö- och klimatprofil genomföra verksamheten på ett ekologiskt hållbart sätt samt ge ägaren skälig avkastning.

Bolagets och koncernens verksamhet, ändamål och uppdrag anges i de av kommunfullmäktige antagna bolagsordningarna för respektive bolag samt de av kommunfullmäktige upprättade *Gemensamt ägardirektiv* samt *Särskilt ägardirektiv för Tekniska verken-koncernen*.

Verksamheten har under året haft en mycket hög leveranssäkerhet av tillhandahållna tjänster. Drifts- och beredskapsorganisationen likväl som utvecklingsorganisationen har haft en väl genomförd planering, ledning och styrning vilket skapat stabilitet och värde för kommunens invånare och kommunen i sig. Verksamheten arbetar strategiskt för att kunna bedriva den verksamhet vi är skylda till, även vid klimatförändringar såsom häftiga regn, kraftiga stormar eller värmeböljor. I de fall det förekommit störningar i leveranserna av våra samhällsviktiga tjänster har medarbetarna visat stort engagemang i återställande och informationsgivning till intressenter.

Verksamheten bedrivs med mycket hög miljö- och klimatprofil och bedöms ligga i framkant, såväl nationellt som internationellt inom flera områden. Tekniska verkens långsiktiga ambition är att senast 2045 inte ha några fossila utsläpp till atmosfären. All den fossila koldioxid som kommer från produktionen ska antingen återanvändas eller lagras. Tekniska verkens ambition ligger väl i linje med Linköpings kommuns mål om att uppnå netto-noll växthusgasutsläpp senast 2045 samt delmålet om ett koldioxidneutralt Linköping 2025.

Flera av koncernens verksamheter bedrivs med tillsyn av andra myndigheter såsom Energimarknadsinspektionen, Arbetsmiljöverket och Länsstyrelsen i Sörmlands och Östergötlands län. Klimatuppföljning, hållbarhetsredovisning enligt årsredovisningens lagkrav samt miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter upprättas årligen.

Sammantaget har koncernens verksamheter bedrivits i enlighet med det kommunala ändamålet. Det skall noteras att koncernen i många delar är en affärsdrivande verksamhet med tydliga avkastningskrav från ägaren. Det utdelningsbetingade koncernbidraget föreslås uppgå till 200 (338) mnkr för 2024.

2 Efterlevnad av de kommunala befogenheterna

Tillhandahållandet inom Linköpings kommun av vatten- och avloppsverksamhet ska ske med beaktande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip. I den mån denna typ av verksamhet bedrivs i annan kommun ska den verksamheten bedrivas på affärsmässiga grunder.

Vatten- och avloppsverksamheten beaktar såväl likställighets- som självkostnadsprincipen och bedrivs inom av kommunfullmäktige beslutat verksamhetsområde. Kvaliteten på tillhandahållna produkter och tjänster har fortsatt varit mycket hög.

Förnyelseinvesteringstakten har under de senaste åren ökat samtidigt som betydande exploateringsinvesteringar genomförts för att understödja Linköpings fortsatta expansion. Under 2024 höjdes avgiften med 14(6) procent.

Tillhandahållandet inom Linköpings kommun av tjänster avseende avfallshantering rörande hushållsavfall ska ske med beaktande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip.

Avfallshanteringen beaktar likställighets- och självkostnadsprincipen i linje med målen i kommunens Renhållningsordning med Avfallsplan och Lokala avfallsföreskrifter samt arbetet med att driva avfall uppåt i avfallstrappan. Under 2024 höjdes taxan för hushållsavfallstjänster (exklusive slamtömning och latrinhämtning) med 9 (13) procent på den fasta avgiften och 9 (9) procent på den rörliga avgiften.

Produktion och handel av värme, el och biogas samt kommunikationstjänster ska bedrivas på affärsmässig grund.

Prissättningen för fjärrvärme sker i samverkan med kunder, inom ramen för Prisdialogen. I Linköping genomfördes en prishöjning på fjärrvärme för både näringsidkare och privatkunder med cirka 9,5 (3,5) procent under året.

Sammanfattningsvis är prisnivåerna på huvuddelen av koncernens produkter och tjänster fortsatt under eller mycket under riksgenomsnittet. I flera delar bland landets lägsta, vilket är i enlighet med ägardirektiven.

3 Efterlevnad av ägardirektiv och övriga styrande dokument

Inriktning och uppdrag

Majoritetens politiska program gäller för hela mandatperioden och ligger till grund för mål, uppdrag och inriktningar i ägardirektiv till de helägda dotterbolagen.

1. Målområde Samhälle

De yttre förutsättningarna har blivit mer utmanande, både ett förändrat klimat, ett förhöjt säkerhetsläge i Sverige och runt om i världen samt ökade krav från myndigheter, kunder, ägare och medarbetare. Global instabilitet innebär att infrastruktur för vatten och avlopp, bredband samt el- och värmeproduktion blir sårbara med risk för stora samhällsstörningar som följd. Inom säkerhetsområdet pågår diverse aktiviteter och initiativ för att öka tryggheten i staden, i nära samarbete med Linköpings kommun. Vi arbetar bland annat med åtgärder som gör det möjligt att detektera fordon som befinner sig på gator där de inte ska vistas vid vissa tidpunkter eller om hastigheten eller ljudnivån är för hög. Ett annat exempel är ett projekt i samarbete med kommunen och polisen där vi ser över hur smart belysning och kameror kan identifiera och förebygga brott. Internt arbetar vi med såväl fysisk säkerhet, personalsäkerhet som informations- och cybersäkerhet. Vår säkerhetsavdelning arbetar nära våra olika verksamheter och beslutar om säkerhetshöjande åtgärder utifrån vad som sker i omvärlden, hotbilder, riskanalyser samt verksamhetens behov. Beredskap att hantera oförutsedda allvarliga händelser upprätthålls genom kontinuerlig utbildning och övning. Inga allvarliga säkerhetsincidenter har inträffat under året.

Under året slutförde vi en genomförbarhetsstudie kring koldioxidavskiljning, som delfinansierats av Energimyndigheten. Studien innehåller förutom undersökning av teknik för koldioxidavskiljning (250 000 ton koldioxid per) även utredningar av alternativen för transport och logistik från Gärstad till en plats för geologisk lagring i Nordsjön. Parallellt fortsätter vi även att utreda de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för användning av koldioxid samt bevaka hur europeiska och svenska regelverk utformas.

Som första aktör i Sverige kompletterar vi vår biogasanläggning med en ny anläggning för infångning och förvätskning av biogen koldioxid. Koldioxid bildas som en restström vid rening av den råa biogasen till biometan. Målet är att certifiera den nya anläggningen enligt ISO 22000/FSSC 22000, vilket är en kravmärkning för att koldioxiden håller livsmedelskvalitet. Anläggningen delfinansieras med hjälp av Klimatklivet och planeras tas i drift under 2025.

Under året har ett forskningssamarbete inletts med Kungliga Tekniska Högskolan och en privat aktör för att testa innovativ och kostnadseffektiv teknik för avskiljning av koldioxid i rökgaserna från kraftvärmeverk. I september installerades en mobil forsknings- och testanläggning på Gärstad.

Den nya sorteringsanläggningen, som planeras tas i drift 2025, blir ett skyddsnät som fångar upp material som felaktigt hamnat i hushållens restavfall. Totalt kommer sex avfallsfraktioner sorterar ut. Anläggningen har en kapacitet på cirka 200 000 ton restavfall per år och kommer bidra till ökad materialåtervinning samtidigt som de fossila koldioxidutsläppen minskar vid energiåtervinning.

Under året har utbyggnaden av den befintliga biogasanläggningen fortsatt. Målet är ökad produktion samt förvätskning av biogas för att möjliggöra fler användningsområden och öka lagringsbarheten. Anläggningen planeras tas i drift under 2025.

Byggnationen av den nya fiskvägen vid regleringsdammen i Laxberg har fortsatt. Det är en viktig åtgärd för att återskapa en god livsmiljö för en rad olika arter och framförallt för att säkra den unika nedströmslekande Sommenöringens framtid. Fiskvägen beräknas vara färdigställd under 2025.

Under året har sex äldre vindkraftverk på västkusten förvärvat. Tillstånd har erhållits för repowering, vilket innebär att nya effektivare turbiner ersätter de gamla vid ett generationsskifte eller att komponenter byts ut för att öka effekten. Vi har även erhållit tillstånd för ytterligare tre vindkraftsverk.

Solcellsparken på Löts Gårdsmejeri, som kombinerar elproduktion med getbete, invigdes under året. Syftet är att både vara en demoanläggning för besökare samt ha en viktig roll i utvecklingen av större anläggningar framöver. Även solkraftsparken Skrivaregården utanför Normlösa har tagits i drift under året.

Tekniska verken har sedan 10 år ett samarbetsavtal med Linköpings universitet kring regional och nationell uppbyggnad av ett innovativt och resurseffektivt samhälle. Vi är fortsatt en partner till kompetenscentret Biogas Solutions Research Center där vi gemensamt strävar efter att öka biogasens potential.

2. Målområde Medborgare

Kraftvärmens får större betydelse och erkännande som en del av Sveriges beredskap. Det är den enda storskaliga och planerbara elproduktion som idag finns inne i svenska städer, där även elkonsumenterna finns. Utan fjärr- och kraftvärmens skulle Linköpings elbehov öka kraftigt, vilket skulle försvåra lokal tillväxt.

Under året har nätutvecklingsplaner för våra elnät i Linköping, Katrineholm och Mjölby tagits fram. Planerna är ett verktyg för att vi på ett metodiskt och transparent sätt ska kunna arbeta med nätplanering och förstärkning för framtiden och för att möta det ökade elbehovet under de kommande 10 åren. För att möta den stora efterfrågan på el till elbilsladdning och industri, har vi bland annat inlett en omfattande förstärkning av elnätet i Tornby. Arbetet genomförs stegvis och beräknas vara klart under hösten 2025. Vi bibehåller en mycket hög leveranssäkerhet inom elnät, 99,995 procent.

Samtidigt som vi arbetar med att förstärka elnätet byts även äldre vattenledningar ut för att minska risken för framtida driftstörningar. Den strategiska förnyelseplanen för VA-ledningar i Linköping har färdigställts och resulterat i en ökad ambitionsnivå för förnyelse av ledningsnätet med prioriterade aktiviteter mellan åren 2005- 2032. Leveranssäkerheten av dricksvatten har under året varit mycket hög och inga utsläppsvillkor för reningen av spillvatten från hushållen, verksamheter och industri inom kommunen har överskridits.

I september höll vi Öppet hus på Gärstad, ett viktigt tillfälle att visa för våra kunder hur alla enskilda ansträngningar för att minska, sortera och återvinna avfall spelar roll, och hur vi på Tekniska verken sedan möjliggör system och lösningar som tar tillvara avfall som ändå blir över. Under året har projektet för fastighetsnära insamling, FNI, fortsatt i samverkan med bland annat Linköpings kommun. Informationsinsatser har genomförts och pilotprojekt för att testa de nya soptunnorna pågår. För att underlätta för våra kunder och för att styra mot en ännu bättre sortering har vi arbetat för att minska mängden avfall som slängs i containern för energiåtervinning på våra återvinningscentraler. Sedan införandet av *Sortera säcken* i oktober har mängden avfall till energiåtervinning minskat med 20 procent.

För att bland annat möta framtidens kompetensbehov sker samarbete med grundskolor, gymnasieskolor, yrkeshögskolor och universitet. Vi deltar även på arbetsmarknadsdagar på universitet och högskolor, medverkar i Innovation camp samt erbjuder LIA, praktik, studentjobb, examensarbeten och sommarjobb.

3. Målområde Ekonomi

De finansiella nyckeltalen är fortsatt starka och vi når de finansiella målen över tid, även om resultat och avkastning varit något lägre under 2024. Tekniska verken har precis som många andra tvingats höja avgifterna på grund av inflation och ostadigt omvärldsläge med ökade kostnader för bland annat transporter, bränslen och olika insatsvaror. Trots detta har avgifterna kunnat hållas på en fortsatt låg nivå, i jämförelse med andra kommuner. I Nils Holgerssonundersökningen för 2024 ingår kostnader för el, vatten och avlopp, uppvärmning med fjärrvärme samt hämtning av hushållsavfall. Linköping ligger på plats 9 (15) av totalt 290 kommuner i Sverige, vid jämförelse av alla tjänster i undersökningen. Se Målområde Samhälle för exempel på bidragsfinansiering.

4. Målområde Verksamhet

En ansvarstagande affärsetik är grunden för en stabil, sund och lönsam verksamhet. Tekniska verken har nolltolerans mot mutor och korruption, både i vår egen verksamhet och i värdekedjan. Sedan 2020 är vi medlemmar i UN Global Compact och vårt arbete grundar sig i deras tio vägledande principer för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorruption samt de åtta grundläggande ILO-konventionerna och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

För att markera att vi inte tolererar brott mot till mänskliga rättigheter eller arbetsrätt kräver vi att leverantörerna accepterar vår ansvarskod, som bygger på UN Global Compacts tio principer, i samband med upphandling av produkter och tjänster. Leverantörerna ska även vidareförmedla kraven i sina leverantörsled. För att säkerställa att leverantörerna efterlever de krav vi ställer, genomför vi uppföljningar inom prioriterade områden. Kontroll sker även av leverantörernas kreditvärdighet, både i samband med att vi skriver avtal och löpande under avtalstiden, för att undvika negativa ekonomiska konsekvenser. Vi samarbetar även med Linköpings kommun och övriga kommunala företag inom både kravställning och uppföljning. Precis som förra året har vi inte haft några kända fall av korruption, mutor och jäv. Vi har heller inte brutit några kontrakt med leverantörer. Se även kap. 4 Riskhantering.

Tekniska verken genomför kontinuerligt kunskapsspridande utbildnings- och kommunikationsinsatser som syftar till att bidra till beteendeförändringar för att öka omställningstakten. Vi genomför också aktiviteter som riktar sig till specifika målgrupper där det största är mot barn och ungdomar genom Bosse och Bettan samt Bästa världen.

5. Målområde Medarbetare

För att vara en attraktiv arbetsgivare behöver vi ha engagerade ledare som tillsammans med sina medarbetare arbetar för att nå goda resultat och utveckla verksamheten. Vi samlar detta arbete i Den goda arbetsplatsen, där bland annat våra två ramverk Det goda ledarskapet och Det goda medarbetarskapet ingår. I de löpande undersökningar vi gör, både vid rekrytering, introduktion och avslut, får vi höga poäng på att vi upplevs som en attraktiv arbetsgivare.

Vi arbetar för att attrahera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens på kort och lång sikt. Under året har kompetensplaner tagits fram. De innehåller analyser av framtida kompetensbehov för att nå uppsatta mål, vilken kompetens som krävs, om det finns några gap, om det är några kompetenser vi inte längre har behov av samt om intern- eller vidareutbildning krävs. Handlingsplaner är under upprättande för de åtgärder som krävs på kort och lång sikt.

Ekonomiska mål

Långsiktiga finansiella mål*	Mål	2024	2023	2022
Avkastning totalt kapital, %	> 6	4,6	7	7
Operativt kassaflöde**, mnkr	> 0	- 283	62	364
Soliditet, %	> 30	50,7	51	40
NöjdKundIndex*** Privatkunder Linköping	> 70	67	72	74
NöjdKundIndex Företagskunder Linköping	> 70	71	72	73
NöjdMedarbetarIndex	****	****	73	72

* Samtliga finansiella mål är ett snitt över en 10-årsperiod. I tabellen visas resultatet för de enskilda åren.

** Intern definition: Resultat efter finansnetto plus återförda avskrivningar, med avdrag för investeringar och utdelning till ägarna Linköpings Stadshus AB. Dessutom görs korrigeringar för till exempel ej kassaflödespåverkande poster i Vatten och avloppts särredovisning samt för förvärv/avyttringar som inte ryms i övriga ingående poster.

*** Varje månad genomförs kundundersökningar för privat- och företagskunder i Linköping, Katrineholm och Mjölby. Resultatet visar att kundnöjdheten har minskat för både privat- och företagskunder. Under året har privatkunderna segmenterats utifrån motivatorer och beteenden. Arbetet ger en mer djupgående förståelse för deras behov och förväntningar.

**** Tekniska verken genomför medarbetarundersökningar regelbundet. Vid senaste mätningen, som genomfördes 2023, uppgick indexet till 73 av max 100. Vårt mål är att behålla eller förbättra resultatet än tidigare år. 73 är ett starkt resultat i jämförelse med motsvarande undersökningar inom och utom branschen. För 2024 upprättades inget mål eftersom vi inte genomförde någon undersökning.

4 Riskhantering

Koncernen exponeras genom sin verksamhet för olika risker vilka delas in i finansiell risk, operationell risk och strategisk risk. Löpande identifieras och analyseras risker med målet att reducera dem till en acceptabel riskexponering.

De mest väsentliga finansiella riskerna är knutna till oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna. Genom att upprätta och följa upp policyer inom olika områden reduceras riskerna till en acceptabel nivå. Andra finansiella risker, som felaktigt hanterade skulle kunna skada företaget, är risker kopplade till närståendetransaktioner och oegentligheter. Generellt gäller att ingen har rätt att hantera transaktioner som gäller en själv eller närstående. Detta framgår bland annat av våra riktlinjer för representation och attestreglementet vilka finns tillgängliga tillsammans med övriga riktlinjer och policyer för samtliga medarbetare på företagets intranät.

För att minska risken för oegentligheter kopplade till finansiella transaktioner har exempelvis följande åtgärder vidtagits:

- Systeminställning kräver att samtliga leverantörsfakturer måste godkännas av minst två personer.
- Utbetalningar kan ske genom betalningsuppdrag till bank som kräver två personer i förening. Ingen kontanthantering förekommer i koncernen.
- Bankerna kontrollerar och stoppar dubbla betalfiler och extrema belopp.
- I system loggas vissa händelser med utförare och tidpunkt. Detta ger möjlighet till uppföljning och kontroll men även bevis vid konstaterade överträdelser.
- Ingen person med möjlighet att hantera utbetalningar ska kunna hantera inställningar av behörigheter och attesträtter.
- Årligen kontrolleras att medlemmar av koncernens ledningsgrupp inte attesterar fakturer som berör dem personligen såsom kostnader för exempelvis representation och resor. Överordnads attest ska alltid finnas. Koncernchefens kostnader attesterar av Finansdirektören på uppdrag av styrelseordföranden. Utfallet rapporteras till koncernstyrelsen.
- Single sign on till system som hanterar leverantörsfakturer minskar risk för åtkomst för obehöriga.

Vi bedömer att vidtagna åtgärder minimerat risken för väsentlig finansiell skada som följd av bedrägerier och närståendetransaktioner.

5 Sammanfattande bedömning av bolagets uppfyllelse av uppdrag

Det är styrelsens och verkställande direktörens uppfattning att Tekniska verken i Linköping AB (publ) på ett mycket framgångsrikt sätt efterlevt uppdraget så som det formulerats i ägardirektiv, bolagsordning och andra styrande dokument. Verksamheten bedrivs långsiktigt och innovativt med en tydlig koppling till erhållna ägardirektiv. Verksamheten bedöms även vara organiserad för fortsatt uppfyllelse av dess uppdrag, vilket även framgår i verksamhetens beslutade långtidsplanering.

Bolaget intar en ledande position i landet vad gäller tillhandahållandet av produkter och tjänster till hög kvalitet och till priser under riksgenomsnittet samtidigt som en mycket god intjäning och lönsamhet uppnås över tid. Trots den höga ambitionsnivån och investeringstakten har Tekniska verken en av landets bästa kreditbetyg inom sin bransch och en tillgänglighet i tjänsterna som ligger på en nivå över 99 procent, vilket utgör ett samlat gott betyg till medarbetare, ledning, styrelse och ägare.

Tekniska verken har fortsatt levererat betydande värden till Linköpings kommun och dess invånare. Uppdraget har mycket väl uppfyllts.

Denna rapport har:

Godkänts av: Conny Udd, vd

Fastställts av: Styrelsen i Tekniska verken i Linköping AB (publ), 24 februari 2025